

*Wijziging van de Wet op de
Arbeidsongeschiktheidsverzekering
(Invoering vakantie-uitkering)*

MEMORIE VAN ANTWOORD

(Ingezonden 24 mei 1967)

Nr. 8

Met voldoening heeft de ondergetekende geconstateerd, dat zeer vele leden hun algehele instemming betuigden met het onderhavige wetsvoorstel.

De ondergetekende heeft er evenwel begrip voor, dat verscheidene leden zich hun uiteindelijke oordeel over het geheel van dit wetsontwerp voorbehielden tot zij zouden beschikken over de antwoorden van de ondergetekende op de in het voorlopig verslag gestelde vragen.

De vraag of het verstrekken van vakantie-uitkering, met name voor zover dit niet gepaard gaat met een verhoging van het uitkeringsniveau, geen vorm van bestedingsdwang betekent, die althans voor bepaalde groepen uitkeringsgerechtigden minder gewenst is, meent de ondergetekende ontkennend te moeten beantwoorden. Zich aansluitende bij de zeer vele leden, die in dit opzicht met de hiervoor bedoelde verscheidene leden van mening verschilden, moge hij dienaangaande allereerst opmerken met de S.E.R. van mening te zijn, dat de behoefte, waaraan door de vakantie wordt voldaan, ook in het levenspatroon van hen, die tijdelijk of blijvend niet of niet meer in het beroeps- of bedrijfsleven werkzaam zijn, een grotere betekenis heeft gekregen. De vakantieperiode leidt echter tot extra uitgaven, waarvoor reservering noodzakelijk is. In de loonstructuur — ook de S.E.R. wijst hierop — is, ten einde daaraan tegemoet te komen, de figuur van vakantietoeslag ontstaan, welke in wezen erop neerkomt, dat een deel van het loon of salaris van de werknemer door de werkgever wordt gereserveerd en dat dit deel hem vóór de vakantieperiode wordt uitbetaald. Het onderhavige wetsvoorstel gaat van ditzelfde principe uit.

Een deel van de uitkering wordt nl. gereserveerd en wordt jaarlijks in één bedrag uitgekeerd. De financiering van de vakantie-uitgaven wordt hierdoor vergemakkelijkt, al heeft de betrokkene uiteraard steeds de vrijheid deze uitkering naar eigen goeddunken te besteden. Van bestedingsdwang is derhave geen sprake. De ondergetekende moge hieraan nog toevoegen, dat de opzet van het onderhavige wetsvoorstel zodanig is, dat de periodieke arbeidsongeschiktheidsuitkering is afgestemd op de periodieke inkomsten. Van het loon per maand zal de uitkeringsgerechtigde — bij algehele arbeidsongeschiktheid — maandelijks 80 pct. ontvangen, terwijl daarnaast jaarlijks nog een afzonderlijke vakantieuitkering wordt uitbetaald. De uitkeringsgerechtigden zullen dan ook naar de mening van de ondergetekende de vakantie-uitkering op gelijke wijze ervaren als dit het geval is bij de loontrekkenden.

Naar aanleiding van de vraag of het verantwoord is, het grote tekort in de I.W.I. door de voorgestelde regeling nog verder met f 27 mln. te vergroten en of het niet veeleer aanbeveling verdient, gelet op de nog steeds stijgende lasten van de sociale verzekering, waarvan de Regering reeds bij herhaling gesteld heeft, dat de grens is bereikt, nieuwe maatregelen, die tot verdere uitgavenstijging aanleiding geven, ook al zijn deze maar van beperkte omvang, zoveel mogelijk achterwege te laten, wijst de ondergetekende erop, dat het niet juist is hier te spreken van een vergroting van het I.W.I.-tekort. Immers de I.W.I. wordt per 1 juli 1967 ingetrokken. Het gaat hier over de toekenning van een nieuw recht aan voormalige I.W.I.-trekkers bij hun opname in de W.A.O. Vorengenoemd bedrag van f 27 mln komt dan ook niet ten laste van het I.W.I.-fonds, doch ten laste van het Arbeidsongeschiktheidsfonds.

De ondergetekende onderschrijft voorts het op blz. 5 van de memorie van toelichting vermelde oordeel van zijn ambtsvoorganger en van de S.E.R. dat het niet verantwoord is om ten aanzien van degenen, die een W.A.O.-uitkering ontvangen in aansluiting aan een I.W.I.-uitkering, gezien het relatief lage niveau van deze uitkeringen, een vakantietoeslag in te voeren zonder extra verhoging, aangezien dit immers zou leiden tot verlaging van de thans geldende periodieke uitkering.

Naar aanleiding van de vraag, of door de voorgestelde niveau-verhoging van de I.W.I.-uitkeringen de vrees van een groot aantal leden van de S.E.R. — t.w. repercuïssies voor andere wetten — niet in feite reeds bewaarheid wordt, merkt de ondergetekende op, dat het onderhavige wetsvoorstel voorziet in een vakantie-uitkering uitsluitend in het kader van de W.A.O., binnen welk kader ook de overgangsuitkeringen vallen. Dat de invoering van een vakantie-uitkering in de W.A.O. onvermijdelijk repercuïssies zal hebben voor andere wetten dan de W.A.O., vermag de ondergetekende dan ook niet in te zien.

Met betrekking tot de vraag van de aan het woord zijnde leden, waarbij verscheidene andere en sommige weer andere leden zich aansloten, wat het standpunt van de ondergetekende is ten aanzien van vakantie-uitkeringen in de volksverzekeringen, moge hij het volgende opmerken.

In beginsel staat de ondergetekende — met name voor zover het betreft de volksverzekeringen, vervat in de A.O.W. en de A.W.W. — zeker niet afwijzend tegenover een vakantie-uitkering, evenmin als zijn ambtsvoorganger. Deze laatste heeft, zoals bekend, de mogelijkheden onderzocht om tot de doorvoering van de vakantie-uitkering in de beide genoemde wetten te komen door middel van een reservering op de loonindex. Dit hield in, dat van een verhoging van de uitkeringen als gevolg van de welvaartsindexering een gedeelte zou worden gereserveerd en dat dit gedeelte bij wege van vakantie-uitkering ineens zou worden uitbetaald. Op deze wijze zouden geen extra-lasten op het bedrijfsleven of op de schatkist zijn gelegd.

Echter was de reactie zowel vanuit de Tweede Kamer der Staten-Generaal als vanuit de ter zake om advies gevraagde Sociaal-Economische Raad over deze oplossing niet gunstig. Vandaar ook, dat van verdere reservering op de index met ingang van 1 januari jl. werd afgezien. In dit verband moge de ondergetekende verwijzen naar blz. 3, linkerkolom, van de toelichting op de nota van wijzigingen op het onderhavige wetsontwerp.

In overeenstemming hiermede gaven de vele leden, die zich eveneens voor deze vraag interesseerden, als hun mening te kennen, het niet wenselijk te achten dat een deel van de uitkering op grond van de A.O.W. en de A.W.W. in de vorm van een vakantie-uitkering wordt uitbetaald.

Voor zover de gestelde vraag naar het standpunt van de ondergetekende ten aanzien van vakantie-uitkeringen betrekking heeft op een autonome verhoging van de uitkeringen krachtens de A.O.W. en de A.W.W., moge hij erop wijzen, dat de doorvoering van een vakantie-uitkering — de uitkeringen krachtens die wetten worden immers in hoofdzaak gefinancierd uit door het actieve deel der bevolking op te brengen premies — op deze actieven extra-lasten zou leggen. Zo zou b.v. een minimale vakantie-uitkering van 2 pct., berekend op basis van de thans geldende uitkeringsbedragen in het totaal reeds ca. f 83 mln. per jaar kosten, nl. ca f 72 mln. voor de A.O.W. en ca. f 11 mln. voor de A.W.W. Dit zou een stijging van de premiepercentages A.O.W. en A.W.W. — te zamen genomen — van ca. 0.2 tot gevolg hebben.

Gezien de reeds zware sociale lasten, die op het actieve deel van de bevolking drukken, is de ondergetekende van mening, dat de doorvoering van een vakantie-uitkering in de A.O.W. en de A.W.W. door middel van een autonome verhoging in de huidige situatie niet opportuun moet worden geacht.

Met betrekking tot de vraag van de eerder aan het woord zijnde verscheidene leden — waarbij verscheidene andere leden

zich wederom aansloten — of de ondergetekende alsnog de bezwaren kan weerleggen, welke door de grootst mogelijke minderheid van de S.E.R. tegen het verstrekken van een vakantie-uitkering aan I.W.I.-gerechtigden door middel van verhoging van de uitkeringsbedragen zijn aangevoerd, deelt de ondergetekende mede zich geheel te kunnen verenigen met het standpunt van zijn ambtsvoorganger, zoals dat in de memorie van toelichting op de blz. 4 en 5 is uiteengezet. Ook de ondergetekende acht het, met de zeer vele leden, die opmerkten, dat het verschil in behandeling tussen de verschillende groepen tot het strikt noodzakelijke moet worden beperkt, een bezwaar om in het kader van de W.A.O. een onderscheid te maken tussen een groep uitkeringsgerechtigden die wèl en een andere groep die geen vakantietoeslag ontvangt. De opmerking van de hier aan het woord zijnde leden, dat de W.A.O. en haar overgangsregelingen ten aanzien van de *hoofdaanspraken* reeds zoveel onderscheid kent, geeft de ondergetekende nog aanleiding erop te wijzen, dat het de diverse huidige wettelijke regelingen op het terrein van de arbeidsongeschiktheid zijn, die zich kenmerken door verscheidenheid. In de W.A.O. en haar overgangsregeling is echter — hoewel uiteraard met de realiteit van de huidige verscheidenheid rekening moest worden gehouden — al het mogelijke gedaan om tot een zo groot mogelijke uniformiteit van wettelijke regelen voor de diverse groepen van uitkeringsgerechtigden te komen. Centraal hierbij staat de bepaling in het overgangsrecht, dat de bepalingen van de nieuwe wetgeving ook van toepassing zijn ten aanzien van de uit de oude wetgeving overkomende verschillende groepen van uitkeringsgerechtigden. Hierin past uiteraard geheel, dat de nieuwe bepalingen inzake een vakantieuitkering ook zullen gelden voor deze uit de oude wetgeving overkomende uitkeringsgerechtigden, waaronder de huidige I.W.I.-gerechtigden.

Naar aanleiding van de vraag, waarom de kostenstijging van f 27 mln. niet tevens zou doorwerken in de z.g. evenwichtspremie, wijst de ondergetekende erop, dat de evenwichtspremie zal optreden in de z.g. evenwichtssituatie, waarin de invloed van de overgangsregeling zal zijn uitgewerkt en het kostenpeil zal worden bepaald door de in de W.A.O. voorziene verzekeringsregeling voor degenen, die arbeidsongeschikt worden na invoering van die wet. Ten aanzien van deze categorie leidt de invoering van een vakantieuitkering evenwel niet tot kostenstijging, aangezien voor hen tegenover de invoering van een vakantieuitkering van 6 pct. staat het terugbrengen van het niveau van de periodieke arbeidsongeschiktheidsuitkering tot $\frac{100}{106}$ van het aanvankelijk in de W.A.O. voorziene bedrag.

Met betrekking tot artikel 59e wordt terecht opgemerkt, dat de bevoegdheid om in bijzondere gevallen te kunnen afwijken van de gestelde regelen inzake de vakantieuitkering, blijkens de toelichting bedoeld is om, waar nodig, wijziging te kunnen brengen in het tijdstip van uitbetaling van de vakantieuitkering. De ondergetekende heeft, gezien de vraag van de hier aan het woord zijnde leden of het dan geen aanbeveling verdient deze bevoegdheid te beperken tot de gevallen, waarvoor zij is bedoeld, geen bezwaar de bevoegdheid om af te wijken beperkter te omschrijven. Bij nota van wijzigingen wordt hierin voorzien.

Ten slotte moge de ondergetekende er nog op wijzen, dat, nu de inwerkingtreding van de W.A.O. en de Wet overgangsregeling arbeidsongeschiktheidsverzekering is bepaald op 1 juli a.s., er geen behoefte meer bestaat aan een van het eerste lid van artikel XI afwijkende bepaling inzake het in werking treden van de voorgestelde wijziging van de W.A.O. en van de Wet overgangsregeling arbeidsongeschiktheidsverzekering. Bij de hiervoor reeds genoemde nota van wijzigingen wordt daarom voorgesteld het tweede lid van artikel XI te doen vervallen.

*De Minister van Sociale Zaken
en Volksgezondheid,*

B. ROOLVINK.